

A Régiók Bizottsága véleménye – Idősödés jólétben az információs társadalomban

(2008/C 53/07)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- sürgeti az európai helyi és regionális önkormányzatokat az IKT nyújtotta lehetőségek széles körű alkalmazására, segítve ezzel a népesség öregedésével járó problémák megoldását és így módon javítva az idősebb emberek életminőségét, megőrizve kapcsolatukat a helyi közösségekkel, és a személyre szabott szolgáltatások nyújtása révén elősegítve a helyi és regionális versenyképességet,
- arra szólít fel, hogy a helyi és regionális önkormányzatoknak adjanak jelentős szerepet az öregedéssel összefüggő IKT-megoldásokra irányuló nemzeti és uniós kutatási programok és tevékenységek kialakításában, elismerve azt a tényt, hogy a népesség öregedésének hatásai helyi szinten a legnyilvánvalóbbak, és hogy a helyi és regionális önkormányzatok e megoldások jelentős alkalmazói,
- sürgeti a helyi és regionális önkormányzatokat a tárggyal kapcsolatos információk terjesztésére, a szolgáltatások új körülmények közötti megszervezését célzó stratégiák kidolgozására, valamint a különféle érdekeltek közötti helyi partnerség szorosabbra fűzésére,
- úgy véli, hogy az IKT-alapú önálló életvitel és egészségügyi távfelügyelet támogatásával javítható a szociális és egészségügyi szolgáltatások termelékenysége, és így a szakembereknek több idejük marad azon feladatok ellátására, amelyekre kiképezték őket. A technológiát kell hozzáigazítani az idősek igényeihez, és nem fordítva. Az intézkedéseknek nem szabad nagyobb magányossághoz vezetniük, és tiszteletben kell tartaniuk az idősek magánszféráját és emberi méltóságát,
- megjegyzi, hogy a cselekvési terv szűklátókörűen vizsgálja az eLearninget. Figyelembe kell venni, hogy a technológiával segített tanulás nagyban hozzájárul ahhoz, hogy az idősek kreatívak és szociálisan aktívak maradjanak,
- egyetért azzal, hogy a tagállamok között a tekintetben meglévő különbségek, hogy miként alkalmazzák az elektronikus kommunikációban a fogyatékkal élőkre vonatkozó rendelkezéseket, akadályozzák a kommunikációs szolgáltatásokhoz való hozzáférést, és szétszabdalják az európai technológiai piacot.

Előadó: Risto KOIVISTO (FI/PES), a tamperei regionális tanács elnöke

Referenciaszöveg

Az Európai Bizottság közleménye: *Idősödés jólétben az információs társadalomban – i2010-kezdemenyezés: Az információs és kommunikációs technológiákra és az öregedésre vonatkozó cselekvési terv*

COM(2007) 332 final

Politikai ajánlások

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

1. úgy véli, hogy az „Idősödés jólétben az információs társadalomban” című cselekvési terv nagyon fontos lépés az európai információs társadalom fejlesztésében. Az IKT-ba történő beruházás fontos eszközt ad a régiók és a városok kezébe, segítve őket a népesség idősödésével járó problémák megoldásában. Az ilyen beruházások javíthatják az idős emberek életminőségét, támogathatják társadalmi befogadásukat, lehetővé tehetik, hogy felhalmozódott tapasztalataikkal és szakértelmükkel hozzájáruljanak a társadalom fejlődéséhez, továbbá új termékek és szolgáltatások révén ösztönözhetik a helyi és regionális szintű versenyképességet és növekedést. Az RB az európai információs társadalom megteremtését célzó i2010 stratégiáról készült egyik korábbi véleményében üdvözölte, hogy az idősödő társadalom igényeinek meghatározása a stratégia három prioritásának egyikét alkotja ⁽¹⁾;

2. megjegyzi, hogy a közlemény és a cselekvési terv szintén támogatja az RB véleményében szereplő javaslatokat, melyek többek közt Európa demográfiai jövőjére ⁽²⁾, az egyenlőségen alapuló információs társadalommal kapcsolatos gyakorlati intézkedésekre ⁽³⁾, az IKT-kutatásokra ⁽⁴⁾, az idősebb munkavállalók foglalkoztatására ⁽⁵⁾ és a fogyatékkal élők helyzetére ⁽⁶⁾ vonatkoznak;

3. hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális önkormányzatoknak jelentős érdekük és szerepük kapcsolódik az Európai Bizottság cselekvési tervében szereplő valamennyi területhez:

- idősor jólétben, a munkában. A helyi és regionális önkormányzatok jelentős foglalkoztatók, és dolgozóik korfája sok esetben elnyújtottabb, illetve az átlag idősebb, mint a magán-szektorban, ezért fontos, hogy részt vegyenek a cselekvési tervben említett európai projektekben, és helyi szinten is hasonló intézkedéseket hajtsanak végre,
- idősor jólétben, a közösségben és otthon. A helyi és regionális önkormányzatok a közegészségügyi és szociális szolgáltatások fő kínálói. A társadalom öregedése, miközben növeli az igényt e szolgáltatások iránt és változtat a tartalmukon, azzal is jár, hogy csökken az ilyen szolgáltatások végzésére rendelkezésre álló szakképzett munkaerő létszáma. Az információtechnológiának fontos szerepe van abban, hogy e prob-

lémákra megoldást találhassunk. A benne rejlő lehetőségek nagy része még kihasználatlan. A jövőbeli fejlesztés fő területei: az önálló otthoni életvitel támogatása, az ügyfelek saját egészségügyi ellátásukban való aktív részvételének növelése és a szolgáltatásnyújtás hatékonyságának javítása.

4. hangsúlyozza az európai régiók közötti nagy különbségeket, és felhívja a figyelmet azokra a problémákra, amelyekkel a helyi és regionális önkormányzatoknak szembe kell nézniük, különösen azokon a területeken, ahol a fiatalok elvándorlása folytán az átlagéletkor gyorsabban emelkedik, mint máshol;

5. rámutat arra, hogy Európában az internethasználat mértékének eltérései nagyon nagy részben a vagyoni, képzettségi- és lakhelybeli eltérésekre vezethetők vissza, amelyek nem közvetlen folyományai az öregedésnek, de az idősebbek körében kedvezőtlenebb a helyzet e területeken. Az idősek helyzetét javíthatják a helyi szinten a képzésre rendelkezésre álló egyre jobb lehetőségek, valamint az egyenlőségen alapuló információs társadalom létrejöttét elősegítő szélessávú és egyéb általános projektek is;

6. egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy az öregedéshez kapcsolódó termékek és szolgáltatások IKT-piacra egyelőre gyermekcipőben jár. Az EU versenyképessége szempontjából fontos, hogy az európai vállalatok mihamarabb vezető pozíciót szerezzenek ezen a gyorsan növekvő piacon;

Figyelemfelkeltés és közös stratégiák kiépítése

7. támogatja a politikákat és a gyakorlati tapasztalatokat illető tapasztalatcserét, a bevált gyakorlatok terjesztését, a tagállamok egyes régióiban és városaiban tapasztalható helyzet összehasonlítását és mindenekelőtt egy egész Európára kiterjedő regionális hálózat létrehozását, amelynek révén növelni és javítani lehetne a régiók részvételi lehetőségeit az együttműködési projektekben. A régióknak és a városoknak már megvan a saját tapasztalatuk, amelyeket a hálózatokban felkinálhatnának, különösen az olyan területeken, mint a távorvoslás, valamint a független életet segítő szolgáltatások és technológiák;

8. emlékeztet arra, hogy a cselekvési tervben szereplő intézkedések végrehajthatósága érdekében a közszolgáltatások fejlesztéséért és irányításáért felelős személyeknek is új készségfejlesztő programokra van szükségük, amelyek felmutatják a különböző szempontokat;

⁽¹⁾ CdR 252/2005 fin.

⁽²⁾ CdR 341/2006 fin.

⁽³⁾ CdR 272/2006 fin, CdR 252/2005 fin, CdR 256/2004 fin, CdR 193/2004 fin, CdR 136/2002 fin és CdR 303/2000 fin.

⁽⁴⁾ CdR 155/2005 és CdR 150/2005 fin.

⁽⁵⁾ CdR 151/2004 fin.

⁽⁶⁾ CdR 312/2003 fin.

Az előfeltételek megteremtése

9. megjegyzi, hogy az idősebb munkavállalók foglalkoztatási arányának növelése érdekében fontos ösztönözni a rugalmasabb munkarendszereket, a munkahelyi és a magánélet jó egyensúlyát, a megfelelő munkahelyi egészségügyi és biztonsági feltételeket és az egész életen át tartó tanulást. A Régiók Bizottsága így egyetért az Európai Bizottságnak azzal a nézetével, hogy a – például a távmunkát és a képzést támogató – innovatív IKT-megoldások fontos eszközök az újfajta munkavégzés e mintáinak megvalósításához;

10. támogatja az Európai Bizottságnak a digitális ismeretek megszerzésének elősegítését szolgáló politikák 2007–2008-as felülvizsgálatára vonatkozó tervét. Az egyik prioritásnak azt kell tekinteni, hogy segítsék a helyi és regionális önkormányzatokat a strukturális alapok optimális felhasználásában, és azt, hogy többek között az egész életen át tartó tanulás programja kialakítsa az idősebbekben a megfelelő képességeket, és hasznosuljanak az idősebbek egymásnak nyújtott oktatása során szerzett, jó tapasztalatok;

11. felhívja a figyelmet arra, hogy az információs társadalom (különösen a mobiltelefonok és az internet) mennyire megváltoztatták a nyelvet, a kultúrát, a médiát és a társadalom egészét. A digitális szakadék problémája tehát a számítógép-használat lehetőségeinél sokkal szélesebb területet érint. A szakadék áthidalásának egyik módja az lenne, ha az idősebbeket és a fiatalokat közös projektekbe vonnák be;

12. hangsúlyozza, hogy az interoperabilitási problémák és az egészségügyi és otthonápolási szolgáltatások nyújtásában meglévő, a közleményben említett különbségek ellenére az európai termékek kifejlesztésének és bevezetésének lehetősége – például az intelligens házi alkalmazásokban – ma már jó;

13. fontosnak tartja, hogy a különböző érdekeltek (beleértve magukat az idősebbeket, illetve a szociális és egészségügyi szolgáltatások nyújtóit) közös álláspontot tudjanak kialakítani, és így fel tudják számolni a jó öregedést segítő IKT-megoldások kifejlesztésének útjában álló jogi, műszaki, hozzáférhetőségi és egyéb akadályokat;

A bevezetés támogatása

14. osztja az Európai Bizottságnak azt az aggodalmát, hogy egyelőre nem tesznek eleget azért, hogy a technológiai innovációk alapján a gyakorlatban használható és hozzáférhető áru termékek szülessenek. A régiók és városok segíthetnek ennek a helyzetnek az orvoslásában, nem csupán e termékek beszerzésével és fejlesztésével, hanem azzal is, ha olyan gazdasági környezet kialakulását ösztönzik, amely jobb lehetőségeket nyújt a vállalkozásoknak a nagyobb piacokhoz való hozzáféréshez;

15. különösen üdvözlöi, hogy a cselekvési terv konkrétan említi, hogy a helyi és regionális önkormányzatoknak is fel kell lépniük a kísérleti projektek vezetőiként;

16. támogatja az Európai Bizottság azon terveit, hogy ösztönözzék, hogy a helyi, regionális és országos szintű kormányzati szervek kihasználják az innovatív közbeszerzési eljárásban rejlő

lehetőségeket, de szeretne rámutatni arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok számára az általános közbeszerzési szabályok keretében egyértelmű eljárásmodokat kell kínálni az innovatív közbeszerzési eljárás lefolytatását illetően;

Felkészülés a jövőre

17. kijelenti, hogy teljes mértékben támogatja, hogy a 7. kutatási keretprogramban jóval nagyobb hangsúlyt kapnak az öregedéssel kapcsolatos multidiszciplináris kutatások;

18. úgy véli, az, hogy a cselekvési terv a megosztott kutatásra, az erőforrások összegyűjtésére és közös menetrendekre koncentrál, jól megfelel az RB korábbi felhívásainak, melyekben azt kérte, hogy egy megerősített ERA-NET rendszer keretében, régióközi együttműködés révén tegyék európai szinten összehangoltabbá az öregedéssel foglalkozó nemzeti kutatási programokat;

19. hangsúlyozza, hogy a kutatók, a különböző méretű vállalatok, a nonprofit szféra, a helyi és regionális önkormányzatok és mindenekelőtt az idők közötti szoros együttműködés előfeltétele annak, hogy az öregedéshez kapcsolódó IKT-megoldások kutatása és fejlesztése sikeres legyen;

20. emlékeztet arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok innovatív kutatási környezetet tudnak létrehozni, emellett új utakat tárhatnak fel a köz- és a magánszféra közötti intézményes együttműködés és a határokon átnyúló regionális együttműködés terén. Ehhez a helyi és regionális önkormányzatok befektetése mellett a tagállamok és az EU pénzügyi támogatására is szükség van;

A Régiók Bizottsága nézetei

21. úgy véli, hogy több információra van szükség a régiók közt meglévő nagy eltérésekről, hogy le lehessen vonni a helyes következtetéseket, és biztosítani lehessen, hogy kellően hatékony intézkedések szülessenek;

22. megjegyzi, hogy a közlemény az IKT-vel segített tanulást (eLearning) egyoldalúan, leginkább a munka világa fejlesztésének szemszögéből vizsgálja. A cselekvési terv végrehajtására felkészülve figyelembe kell venni azt a tényt, hogy számos országban a nyugdíjasok már a helyi és regionális önkormányzatok által szervezett felnőttképzés jelentős ügyfélkörét alkotják, és hogy a technológiával segített tanulás nagyban hozzájárult ahhoz, hogy az idők kreatívak és szociálisan aktívak maradjanak;

23. azt ajánlja, hogy az idősebbek számára kínált IKT-szolgáltatások előkelőbb helyet kapjanak a „Régiók a gazdasági változásért” kezdeményezésben;

24. arra szólít fel, hogy a helyi és regionális önkormányzatoknak adjanak jelentős szerepet az öregedéssel összefüggő IKT-megoldásokra irányuló nemzeti és uniós kutatási programok és tevékenységek kialakításában, elismerve azt a tényt, hogy a népesség öregedésének hatásai helyi szinten a legnyilvánvalóbbak, és hogy a helyi és regionális önkormányzatok e megoldások jelentős alkalmazói;

25. úgy véli, a cselekvési tervben említett, az önálló életvitelt és az egészségügyi távfelügyeletet segítő projektek kiválasztásánál alapvetően fontos figyelembe venni az alábbi szempontokat is:

- nem szabad, hogy az önálló életvitel nagyobb magányossághoz vezessen,
- a technológiát kell hozzáigazítani az idősök igényeihez, és nem fordítva,
- a kifejlesztett szolgáltatásoknak tiszteletben kell tartaniuk az idősök magánéletét és emberi méltóságát,
- feltétel, hogy a projektek javítani tudják a szolgáltatások termelékenységét, és így a szociális és egészségügyi szakembereknek több idejük maradjon azon feladatok ellátására, amelyekre kiképezték őket.

26. egyetért az Európai Bizottság azon állításával, hogy a tagállamok között a tekintetben meglévő különbségek, hogy miként alkalmazzák az elektronikus kommunikációra vonatkozó szabályozási keretben a fogyatékkal élőkre vonatkozó rendelkezéseket, akadályozzák a kommunikációs szolgáltatásokhoz való hozzáférést, és szétszabdadják az európai technológiai piacot, de azt is hangsúlyozza, nem szabad hagyni, hogy a fogyatékkal élőknek kizárólag az elektronikus szolgáltatásokra kelljen hagyatkozniuk; inkább arra kell összpontosítani, hogy felhasználjuk a technológia adta lehetőségeket arra, hogy a szolgáltatásokhoz sok különböző csatornán hozzá lehessen férni;

27. emlékeztet rá, hogy az IKT fejlődése alkalmat nyújt arra, hogy összhangba hozzuk az idősöknek az információs és kommunikációs szolgáltatásokhoz való hozzáférés iránti igényeit

a fiatalok munkalehetőség iránti igényeivel, hozzájárulva a nemzedékek közötti párbeszédhez;

28. ezen túlmenően emlékeztet rá, hogy a helyi és regionális önkormányzatoknak – függetlenül az EU pénzügyi és egyéb programjaitól, illetve azok mellett – meg kell tenniük a következőket:

- saját megoldások és kísérleti projektek kialakítása a jó öregedéshez kapcsolódó IKT-megoldások fejlesztéséhez, bevezetéséhez és használatához,
- egyéb rendelkezésre álló eszközök – például önkéntes iránymutatások – felhasználása az otthonok alkalmassá tételéhez a független életvitelre, valamint
- a széles körű együttműködés propagálása egyéb tekintetben is a helyi szintű szociális, egészségügyi és lakhatási szolgáltatások terén.

29. sürgeti a helyi és regionális önkormányzatokat a tárggyal kapcsolatos információk terjesztésére, stratégiák kidolgozására az öregedés hatásait, valamint szolgáltatások új körülmények közötti megszervezését illetően, és – ahogyan a cselekvési tervben is szerepel – a különféle érdekeltek közötti helyi partnerség szorosabbra fűzésére;

30. sürgeti az európai helyi és regionális önkormányzatokat az IKT nyújtotta lehetőségek széles körű alkalmazására, segítve ezzel a népesség öregedésével járó problémák megoldását és így módon javítva az idősebb emberek életminőségét, megőrizve kapcsolatukat a helyi közösségekkel, és a személyre szabott szolgáltatások nyújtása révén elősegítve a helyi és regionális versenyképességet.

Kelt Brüsszelben, 2007. november 28-án.

a Régiók Bizottsága
elnöke
Michel DELEBARRE